

19 oktober 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsoptolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

de klager,

geboren op [datum],

wonende te [plaats],

hierna te noemen: klager,

juridisch adviseur: mr. G.M.J. van Oijen, advocaat te 's-Hertogenbosch,

tegen:

de aangeklaagde,

geboren op [datum],

de persoon over wie geklaagd wordt,

hierna ook te noemen: aangeklaagde,

tijdens zijn leven pastoor te [plaats].

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 21 mei 2012. Op 4 juni 2012 is bij de griffie een verweerschrift ingekomen van aangeklaagde.

Op 12 september 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur. Aangeklaagde is eveneens verschenen en werd bijgestaan door een vriend. Betrokkenen hebben hun standpunt toegelicht.

2. De klacht

2.1. Klager was gedurende zijn lagere schooltijd misdienaar in de [naam kazerne] in [plaats]. Via zijn misdienaarswerkzaamheden kwam klager in contact met aangeklaagde, die in 1961 werd benoemd tot bouwpastoor van de nieuw te bouwen Rooms-Katholieke kerk in [plaats]. Tijdens de bouw van deze kerk werd de dorpsal van [plaats] gehuurd voor de zondagochtenddiensten, welke werden geleid door aangeklaagde. Klager assisteerde aangeklaagde bij deze diensten.

Klager werd ook lid van de door aangeklaagde in 1961 opgerichte jeugdclub. Op zaterdagmiddagen werden er voor de katholieke jeugd uit [plaats] sport- en spelactiviteiten georganiseerd. Bovendien gingen alle jeugdclubleden ieder jaar op kamp. Tijdens het kamp in 1961 in [plaats] werd klager – die in zijn zwembroek liep – in het bos geblinddoekt door

aangeklaagde, waarna klager op de grond moest gaan liggen. Aangeklaagde ging vervolgens met takjes, water, spinnen en torren over klagers lijf kriebelen om te bezien of klager daar tegen kon. Na afloop werd klager geboden zijn mond te houden over deze gebeurtenissen.

Tijdens het kamp in 1963, dat in de herinnering van klager werd gehouden in de tuin van de pastorie, werd klager, slechts gekleed in een zwem- of onderbroek, op een avond samen met een aantal andere jongens geblinddoekt in een ruimte geplaatst. Klager en diens lotgenoten moesten vervolgens zien te achterhalen waar zij zich bevonden. Uiteindelijk bleek dat de jongens in het kolenhok hadden gelegen, waardoor alle jongens zwart en vies waren geworden. Daarop werd klager samen met de andere jongens in de badkamer van aangeklaagde in bad gezet en door hem en/of een andere begeleider van het kamp schoongeboend. Op een andere avond tijdens dit kamp werd klager door aangeklaagde uit zijn tent gehaald om mee te gaan naar het kerkzaaltje behorende bij de pastorie. Daar aangekomen kreeg klager van aangeklaagde de opdracht zich uit te kleden. Na enig tegenstribbelen voldeed klager aan deze opdracht. Vervolgens kreeg klager de opdracht om naakt uit het raam te klimmen en een rondje rond de kerk te rennen. Hoewel klager zich niet op zijn gemak voelde, durfde hij zich niet te verzetten. Toen klager uit het raam klom, zei aangeklaagde dat hij weer terug mocht komen. Klager mocht van aangeklaagde met niemand spreken over deze gebeurtenissen.

Klager was erg in de war van deze gebeurtenissen en probeerde aangeklaagde daarna te ontlopen. In 1965 kwam er een nieuwe pastoor in [plaats] en werd aangeklaagde pastoor in [plaats], waardoor klager en aangeklaagde elkaar niet meer tegenkwamen.

2.2. Klager schaamde zich voor hetgeen was voorgevallen en durfde er met niemand over te praten. Pas zo'n tien tot vijftien jaar geleden heeft klager zijn moeder verteld over de gebeurtenissen tijdens het kamp. Hij werd echter niet geloofd. Het seksueel misbruik heeft een beperkte impact gehad op klagers leven. Pas toen klager in 1990 na afloop van een reünie van de jeugdclub de gemaakte filmopnames van zijn jaren bij de club bekeek, werd het hem teveel, omdat op deze film nagenoeg alleen maar jongens gehuld in een zwembroek waren te zien. Klager stelt dat hij mede door het seksueel misbruik geremder en gereserveerder is geworden naar anderen toe.

2.3. Klager wil met zijn klacht bereiken dat aangeklaagde beseft en inziet dat hij met de omschreven daden schade heeft aangericht bij klager. Daarnaast hoopt klager dat mede door zijn klacht het probleem van seksueel misbruik verder wordt ingedamd en nieuwe slachtoffers in de toekomst worden voorkomen. Indien zijn klacht gegrond wordt verklaard, wenst klager in aanmerking te komen voor schadevergoeding.

3. Het verweer

Aangeklaagde heeft in zijn reactie gesteld dat er nooit iets onoorbaars is gebeurd tijdens de zomerkampen. Naar zijn idee heeft klager de gebeurtenissen verkeerd geïnterpreteerd. De gebeurtenis die klager aanhaalt met betrekking tot het kriebelen met takjes en water en dergelijke was onderdeel van een ontgroeningsritueel. Aangeklaagde stelt dat hij zich daarbij niet schuldig heeft gemaakt aan handtastelijkheden. Het spelletje in het kolenhok was volgens aangeklaagde een bekend kampspelletje. Uit het verhaal van klager wordt bovendien niet duidelijk wie hem heeft schoongeboend. Dat op de beschreven film veel jongens in zwembroek te zien zijn, is volgens aangeklaagde niet vreemd. Het was immers een zomerkamp, waarbij het vaak mooi weer was en er veel werd gezwommen en met water werd gespeeld door de jongens. Aangeklaagde kan zich het door klager beschreven incident in het

kerkzaaltje, waarbij klager zich van aangeklaagde zou hebben moeten uitkleden, niet herinneren. Volgens aangeklaagde heeft er nooit een zomerkamp plaatsgevonden in de tuin van de pastorie, zodat het verhaal van klager hem onwaarschijnlijk voorkomt.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Klager heeft ter zitting verklaard dat hij niet door aangeklaagde is betast of aangerand. Naar het oordeel van de Klachtencommissie kan dan ook enkel het door klager gestelde feit dat hij zich moest ontkleden voor aangeklaagde worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3. Bij de beoordeling van een klacht is voor de Klachtencommissie uitgangspunt dat zij niet uitsluitend kan afgaan op de verklaring van één klager. Het is een elementair rechtsbeginsel dat iemand niet wordt veroordeeld op grond van één enkele verklaring. Dit elementaire rechtsbeginsel moet ook in deze procedure in acht worden genomen.

4.4. De verklaring van klager is op de Klachtencommissie oprecht overgekomen. In de thans voorliggende zaak zijn echter geen feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die de verklaring van klager ondersteunen. In de door klager aangedragen steunverklaringen wordt weliswaar gesproken van seksueel misbruik door aangeklaagde, doch de daarin genoemde feiten zijn van een geheel andere aard dan het feit dat klager aangeklaagde thans verwijt. Ook de door aangeklaagde gebezigde ontgroeningsrituelen kunnen geen steunbewijs vormen voor het thans verweten feit. Er is, kortom, geen specifiek steunbewijs voorhanden met betrekking tot dit feit.

4.5. Gelet op bovenstaande overwegingen heeft de Klachtencommissie moeten vaststellen dat voor de feiten die klager heeft gesteld onvoldoende bewijs is gevonden, zodat de klacht niet gegrond kan worden verklaard.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Aartsbisschop van Utrecht de klacht niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 19 oktober 2012 door mr. P.A.M. Hendriks, voorzitter, drs. A.M. van Beelen en W.A.M.C. Mol, leden, bijgestaan door mr. C.A. Murray, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager, aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Aartsbisschop van Utrecht, aan aangeklaagde en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Aartsbisschop binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager en aangeklaagde schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Aartsbisschop daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Aartsbisschop.